

Ministrstvo deželne brambe je objavilo nove organične odredbe za čete deželne brambe, ki stopijo v veljavo s 1. januarjem 1913. Po teh novih odredbah bo pehotni polk deželne brambe, ki je doslej v mirnem času obstojal iz treh bataljonov — brez oddelka mitraljev — in je imel 66 častnikov in 769 vojakov, odsedel štel 73 častnikov, tri častnike aspirante in 809 vojakov.

Srednješolski vestnik.

** Iz srednješolske službe. Imenovani so: prof. na drž. gimnaziji v Pulju dr. Umberto Dusatti za drž. gimnazijo v Trstu, prof. na drž. gimnaziji v Trstu Gotfried Hilber za Bozen, prof. na drž. realki v Seretu Josip Jenko za prof. na drž. gim. v Trstu, prof. na drž. gimnaziji v Trstu Maks Mähr za Dunaj III., prof. na drž. gimnaziji v Pulju Ivan Siegel za drž. realko v Trstu, prof. na drž. gimnaziji v Kopru dr. Evgen Simzig za drž. gimnazijo v Gorici, prvi učitelj v Ellbognu Leonhard Stöllinger za drž. realko v Gorici, prvi učitelj na drž. realki v Trstu dr. Julij Wetternik za Dunaj. Za prave učitelje so imenovani: Josip Langer iz Tešna za drž. gimnazijo v Trstu, dr. Josip Nedopil z Dunaja za drž. gimnazijo v Trstu, Pian de Posarelli za drž. realno gimnazijo v Pulju, nadalje suplenti Luigi Bonazza z Dunaja za drž. realko v Tridentu, dr. Peter Ronne iz Gorice za drž. gimnazijo v Kopru, Karel Vasil z Dunaja za drž. realko v Pulju, Hermes Fezzl iz Trsta za drž. realko v Trstu, Alojzij Piffer za drž. gimnazijo v Kopru, Alojzij Belalović za drž. gimnazijo v Pazinu, dr. Ivan Lackerbacher z Dunaja za drž. gimnazijo v Trstu. Imenovani so nadalje: prof. na drž. gimnaziji v Celovcu dr. Jos. Gassner na drž. realko na Dunaju VIII., prvi učitelj na drž. realni gimnaziji v Beljaku Oskar Rainer za Dunaj, prof. v Freistadtu Friderik Wolsegger za drž. gimnazijo v Celovcu. Za prava učitelja sta imenovana Ferdinand Greilach za drž. realko v Celovcu, Gregor Hercele za drž. gimnazijo v Beljaku, za suplente pa Julij Heinzl iz Celovca za drž. gimnazijo v Celovcu, Fran Manhart za drž. gimnazijo v Beljaku, Anton Skrajnar z Dunaja za drž. realno gimnazijo v Beljaku, Maks Bradacsek za drž. gimnazijo v Celovcu. Imenovani so: profesor na drž. gimnaziji v Kranju Ivan Grafenauer za prof. na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, prof. na drž. realki v Mariboru dr. Robert Janeschitz za državno realno gimnazijo v Gradcu, prof. na drž. realki v Idriji Julij Nardin za prof. na I. drž. gimnaziji v Ljubljani. Za prave učitelje sta imenovana Martin Kuhla iz Kočevja za nemško državno gimnazijo v Plzni in Bruno Leithner iz Oberhollabruna za drž. gimnazijo v Celju, za suplente pa: Alojzij Fessler z Dunaja za drž. realko v Ljubljani, Otmar Fistravec iz Maribora za državno gimnazijo v Ljubljani, dr. Ivan Kavšek za II. državno gimnazijo v Ljubljani, dr. Jakob Ralemina za drž. gimnazijo v Novem mestu, Ivan Teljal za državno realko v Idriji.

** V I. razred slov. gimnazije je bilo sprejetih 125 učencev in tri učenke. Tisti starši, ki nameravajo svoje sinove vpisati in dati izprašati šele v jesenskem roku, so naprošeni, da to naznanijo ravnateljstvu ali pisмено ali ustno že do dne 15. julija.

Učiteljski konvikt.

»Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta« je založilo tele knjige: 1. A. Rapè: Mladini. I. zvezek. Cena lično v platno vezani K 1.50, s pošto 16 h več. 2. J. Slapšak: Spisi Mišjakovega Julčka. I, II. in III. zvezek. Cena vsakemu teh zvezkov, ki so vsi lično vezani, je K 1.50, s pošto 16 h več. 3. Engelbert Gangl: Zbrani spisi za mladino. I. in II. zvezek. Cena vsakemu teh dveh zvezkov, ki sta oba lično vezana, je K 1.50, s pošto 16 h več. 4. Janko Žirovnik: Narodne pesmi za šolsko mladino. I. in II. zvezek. Cena vsakemu teh zvezkov brez poštnine je 20 h. 5. Emil Adamič: Slava cesarju Francu Jožetu I! Spevoigra za šolsko mladino. Cena K 3. 6. Besedilo k E. Adamičevi spevoigri. Cena 10 h. Ves izkupček za te knjige je namenjen Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta. Kupujte te knjige vsi, ki ljubite svoje otroke! Priporočajte jih prijateljem mladine, šole in učiteljsstva! Vse te knjige se naročajo in kupujejo v »Učiteljski tiskarni« in v vsaki knjigotržnici.

Učiteljski vestnik.

»Učiteljski sklad.« Na II. shodu učiteljskih abit. v Ljubljani se je sklenilo, da se prične zbirati »Učiteljski sklad«, ki bo omogočal gibanje našega naraščanja. Oskrbno tega sklada ima odsek mlajšega učiteljsstva, ki je bil na tem shodu

izvoljen. Denar je naložen v »Učiteljski hranilnici in posojilnici v Ljubljani.«

Zbirka tega sklada se je obnesla prav povojno in odsek je šel tekom leta in pri prirejanju shoda jugoslovanskih učiteljskih abiturientov abiturientom z vnmno na roko.

Zbirka sklada je sledeča:

II. abit. sestanek (vrtini koncert 110.60 K)	
Kozijansko učit. društvo	4.—
Saleško učit. društvo	10.—
Brežiško učit. društvo	10.—
Ormoško učit. društvo	5.—
Ljutomersko učit. društvo	10.—
Belokranjsko učit. društvo	10.—
Tržaško učit. društvo	10.—
Štajerska Zveza	25.—
Kranjska dež. Zveza	25.—
Kranjska okr. Zveza	20.—
Omizje pri Goršetu	8.—
Goriško učit. društvo	60.—
III. abit. sestanek (vrtini koncert) 140.57	

Skupaj . 448.17 K
(Ti doneski so došli do 20. julija t. l.)
Pri drugem in tretjem abit. sestanku — vrtinem koncertu — so se prodajale tudi razglednice in kolki v korist družbe sv. Cirila in Metoda in se je letos razprodalo za 20 K kolkov v korist družbe. Stroški med letom, za odposlanca v Gorico, in druga izobraževalna sredstva za naš naraščaj so bili 50.—K priprava za III. shod in vrtini koncert 93.—K
Goriško društvo izplačalo abit. potnine 60.—K

Skupaj . 203.—K
Pri tem pa je že odštet trošek za izposojene instrumente za vrtini koncert, pri katerem sta svirala združena orkestra goriških in ljubljanskih učiteljskih; nadalje donesek za družbine kolke in samozaložba Ganglovih razglednic, ki so se prodajale v korist »Učiteljskemu skladu.«

V blagajnici — hranilno knjižico — je torej naloženega še 245.17 K v prid »Učiteljskemu skladu.«

S pomočjo tega denarja se bo širilo gibanje med našim naraščajem v smislu III. shoda jugoslovanskih učiteljskih abiturientov in abiturient v Ljubljani.

Glede »Učiteljskega sklada« je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Učiteljski sklad« nam je smatrati za važen faktor vsega učiteljskega gibanja, ki omogočuje samoizobrazbo in gibanje učiteljskega naraščaja, prirejanje shodov učiteljskih abiturientov in ki ima služiti za podlago zasnovanju glasila učiteljskega in učiteljskega naraščaja s programatično točko, informiranje in razmotrivanje programatičnih točk naprednega učiteljsstva in informativne organizacijske razprave strogo stanovskih zadev, oziroma izdajanja brošur, ki imajo to nalogo!«

V smislu te resolucije in drugih na tem shodu sprejetih resolucij se bo delovalo v bodoče naprej.

Učiteljska društva pa, ki bi bila voljna še tudi v bodoče — ali če niso prejela položnic — prispevati Učiteljskemu skladu, naj se obrnejo na Hranilnico in posojilnico »Učit. konvikta« v Ljubljani, da jim ta doloži položnico.

Za naraščaj — naprej!

Kranjske vesti.

—r— Nadzornik Maier na delu proti naprednemu učiteljsstvu. Na selazijanskem zavodu na Rakovniku je nekaj naprednih učiteljev. Ti so bili dobri, dokler ni dobil vodstva zavoda v roke pater Kovačič, ki za tak posej seveda ni izprašan — pa se mu je pod Schwarzevo egido vendar izročilo šolsko vodstvo. Ta Kovačič se je delal jako strpnega in konciliantnega — dokler ni bil vodja; sedaj pa je pokazal svoje pravo kopito. Imenovani napredni učitelji so mu postali čez noč trn v peti! Znebil bi si jih bil rad. V starem in srednjem veku so spravljali neljube ljudi kar s sveta. V ta namen so najemali največje propalice človeštva, da so s trupom ali z bodalom morili neljube jim ljudi. Danes to ne gre tako lahko — tudi vemo, da Kovačič nikomur ne streže po življenju — a z zavoda je hotel odpraviti vse napredne učitelje. Za ta atentat na eksistenco učiteljev pa je tudi potreboval človeka, ki bi ga izvršil, in našel ga je v osebi našega »vrlega« nadzornika Maierja! Ta človek je bil takoj pripravljen pomagati Kovačiču in kar se je dalo, je dosegel: dvema naprednima učiteljema sta odpovedani službi na Rakovniku! Kako pa je Maier to dosegel? Prav lahko — kvalificiral je oba najslabše, kar se je dalo in — šlo je! Ali je ta kvalifikacija objektivna — pravična ali ne — kaj to Maierju mar! Ta človek je že mnogokrat napravil iz najboljšega učitelja čez noč najslabšega — pa tudi obratno, kakor se je bolje prilegalo njegovim manevrom — sram ga ni nič. Vsakdo ve, da so se za učna mesta na Rakovniku potegovali ved-

no najboljše učne osebe, zakaj le taki so imeli upanje dobiti službo na tem zavodu. Logično je torej, da sta tudi sedaj odsvoljena učitelja imela najboljšo kvalifikacijo, a sedaj pravi Maier, da sta — prav za nič! Kdo je lagal — ali oni, ki je pisal prejšnjo kvalifikacijo, ali Maier? Kdor nima slame v glavi, bo pravo zadel! Pa zakaj je storil Maier to? Njegova doba se bliža h koncu, stolec se mu maje zaradi neštevilnih nepravilnosti in krivic, ki jih je storil učiteljsstvu, zaradi njegove popolne nezmožnosti za nadzornika. Pa vendar bi bil še rad nadzornik, ker iz lastnih moči, iz lastnih zaslug to ne pojde, zato — pomagaj, kar more pomagati! Napravil je uslugo Kovačiču zato, da ga bo ta priporočil S. L. S. še v nadaljno milost! — Kaj je Maierju na tem, da je storil marljivemu in vestnemu učitelju krivico, kaj mu je na tem, da mu je zagrenil življenje, da je družinskega očeta s tropo otrok pognal iz mesta nazaj na kmete, da je iztrgal njegove otroke iz šol, ki jih ne bodo mogli več pohajati — kaj je na tem, da je vso družino napravil nesrečno — to je Maierju vseeno, samo da se on vzdrži na površju. Mi pa kličemo oblastvom, ki imajo besedo pri imenovanju nadzornikov: Rešite nas takega nadzornika, za katerega nima ljubljansko učiteljsstvo drugega, kakor najglobokejše — preziranje!

—r— Okrajna učiteljska konferenca za ljubljansko okolico je bila dne 6. t. m. v Mestnem Domu v Ljubljani. Poleg običajnih točk je g. sodni svetnik Milčinski jako zanimivo razpravljal o varstvu otrok. — Slomškarji so poizkusili svojo srečo pri volitvah v stalni odbor in dveh zastopnikov v c. kr. okr. šolski svet. Zmagali so s pomočjo tistih učitelj, ki imajo že drugi izpit, a še niso stalno nastavljene. Bile so pod strogo kontrolo raznih pedagoških »možicev« in volile gospoda Lavtizerja iz Šiške in gospoda Ravnikarja z Viča tistega, ki ima za učitelje vedno polne usta, a — prazne roke. — Vodil je konferenco g. nadzornik Gabršček, ter s svojimi opazkami in neskončno dolgočasnostjo moral učiteljsvo od 9. ure dopoldne do 3. ure popoldne nepretrgoma. Časih je bil dan konferenca — praznik, ki se ga je vsak veselil, želeč zopet enkrat videti sotrudnike in se z njimi malo pomeniti. G. Gabršček je pa ta dan izpremenil v — vica, kjer učitelji lačni presede celih 6. ur, da nekaterim kar slabo prihaja. Ježenski nadučitelj n. pr. Josip Tavželj, je omedel na trgu od konferenčne grede in nekaj dni potem — umrl. — Človeku se zdi, da bodo učitelje rajši trenirali v stradanju, kakor pa da bi jim izboljšali položaj. Koliko pametnih ljudi bo pa potem še šlo v učiteljski stan?!

—r— Poročil se je 23. t. m. tovariš učitelj Ivan Gantar z gđ. Anico Polančevno v Št. Jerneju. Čestitamo!

Štajerske vesti.

—s— Prebivalstvo na Štajerskem v številkah. C. kr. statistična osrednja pisarna na Dunaju je sedaj na temelju zadnjega ljudskega štetja dognala število prebivalstva na Štajerskem tudi po posameznih političkih okrajih. Srednji in gornještajerski politički okraj štejejo 966.399, spodnještajerski 475.205 prebivalcev in sicer: Maribor-mesto 27.974, Celje-mesto 6993, Ptuj-mesto 4634, Celje okolica 116.775, Maribor okolica 94.245, Ptuj okolica 81.860, Brežice 50.205, Slovenjgradec 42.947, Ljutomer 27.553, Kojncje 22.019 prebivalcev. — Štajerska dežela šteje po ljudskem štetju 1910. leta 1.441.604 prebivalcev.

Tržaške vesti.

—t— Zavetišče za otroško varstvo. Mestni svet v Trstu se je bavil v seji 25. prejš. m. z napravno mestnega zavetišča za otroško varstvo, s katerim predlogom so bili vsi občinski svetniki zadovoljni, seveda pod pogojem, da se zavod strogo nadzoruje in se upošteva tudi vse narodnosti v zavodu se nahajajočih otrok.

—t— Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku pri Trstu je razposlalo vabila z vpraš. polami vsem znanim pevskim društvom slovenskim in slovanskim širom naše domovine. Če se ni ali pomotoma ali zaradi nepoznanja povabilo katerega izmed slavnih bratskih društev, prosimo, naj se smatra dotično sl. br. dr. s tem povabljenom, ter blagovoli javiti v dol. roku, t. j. do 1. avg., svojo soudeležbo na 25letn. pev. dr. »Hajdrih«, ozir. pevski slavnosti na Proseku na dan 8. sept. t. l. Prosimo še enkrat sl. br. dr. naj se blagovolijo držati točno določenega roka, da ne bo brezpotrebni neprilik, mučnega popravljanja in dostavljanja pri sestavljanju vzporeda in drugih podrobnosti slavja.

Tajništvo pev. dr. »Hajdrih«.

—t— Učiteljska imenovanja in premeščenja v mestni službi. V zadnji tajni seji mestnega občinskega sveta bi bil moral biti imenovan ravnatelj urada za mladinsko oskrbo, kar se pa ni zgodilo, ker je vlada črtala v proračunu dotično postavko. — Za ravnatelja druge mešne gimnazije je imenovan Pietro Giurko. Na višjo mestno realno na Acquedotto so imenovani: za latinščino in francoščino Vittorio Borri, za italijanščino in nemščino Ettore Gregoretti. — Na meščansko šolo so imenovani: Zian Gius., Crivich Ang., Gianolla Giov. in Leonardi G. Batt. — Za slovenske ljudske šole so imenovani s 16. septembrom t. l.: Spanger Al. za definitivnega učitelja o Rojanu, Čok Irma in Daneu Antonija, definitivni učiteljici, prva za Prosek-Kontoveji, druga za Opčine. — Za definitivne učitelje, oziroma učiteljice na mestnih ljudskih šolah je bilo imenovanih 11 moških in 11 ženskih učnih oseb ter je bilo nameščenih 15 podučiteljic.

—t— Narodna nemarnost. Iz letnega poročila državne ljudske šole v ulici Fontana posnemljemo, da je to šolo obiskovalo 417 Slovencev in 420 Italijanov. Pouk v slovenščini pa so obiskovali le 301 učenec, v laščini pa 675. Iz teh števil je razvidno, koliko slovenskih otrok, oziroma njihovih staršev je bilo zanikanih v vršetju najeminentnejše narodne dolžnosti, in koliko staršev je grešilo proti interesu svojih otročičev v bodočnosti! To je res žalostno, najstrožje obtožbe vredno.

—t— Dekliška trgovska šola v Trstu. Da ustreže vsestranski potrebi in raznim željam, je sklenil kuratorji slovenske trgovske šole v Trstu, da odpre v področju te šole jeseni tudi I. letnik redne podnevne dekliške trgovske šole, ako se priglasijo najmanj 20 deklic. Učni načrt bo isti, kakor je določen od c. kr. naučnega ministrstva, in poučevala se bo tudi italijanščina in nemščina. Vpisnina bo znašala 9 K, šolnina, plačljiva v 10 obrokih, pa 200 K. Sprejmejo se deklice z dovršeno meščansko ali kako tej enako vredno šolo. Več se izve pri ravnateljstvu.

—t— Vpisovanje slovenskih otrok v nemške šole. Te dni se je vršilo vpisovanje otrok v nemške državne šole v Trstu. Kakor nam zatrjujejo, se je — kakor navadno — tudi letos vpisalo v te šole veliko slovenskih otrok. Ker imajo pa pri sprejemanju v te šole prednost otroci nemške narodnosti, so mnogi slovenski starši navedli za svoje otroke nemščino kot materni jezik. Med temi so tudi mnogi taki, ki kriče po raznih shodih in veselicah prav navdušeno: Živijo!

—t— Tržaško c. kr. trgovsko akademijo so dovršili z dobrim uspehom Slovenci Vladimir Perhavec, Fran Peric in Ivan Rohrmann.

—t— Razpuščeno laško dijaško društvo v Trstu. Namestništvo je razpustilo laško dijaško društvo v Trstu »Societa degli studenti triestini« zaradi prekoračenja v društvenih pravilih določenega delokroga.

—t— Stanovanja za učence Slovenske Trgovske šole jemlje na znanje za september 1912 ravnateljstvo že sedaj. Zatorej prosimo, da se zglase pri ravnateljstvu tisti, ki razpolagajo s snažnim, zdravim in zračnim cenim stanovanjem ter z dobro in tečno hrano.

—t— Zrelostni izpiti na liceju šolskih sester v ulici P. Besenghi. Na tem liceju je letos položilo zrelostni izpit sedem kandidatij, od teh šest slovenske narodnosti, in sicer: Eržen Zora, Jezovšek Milica (z odliko), Slavik Nada, Sluga Pavla (z odliko), Tance Leopolda, Zobec Svetka.

Koroške vesti.

—k— Ljudsko štetje v Celovcu. Šele sedaj so oficialno razglasili ljudsko štetje v Celovcu. Po uradnem štetju ima Celovec z dne 31. decembra 1910. leta 28.911 prebivalcev, med njimi 3088 aktivnega vojaštva. Leta 1900. je bilo 24.284, leta 1890. pa 19.756 prebivalcev. Tekom deset let je naraslo število za 4627 ljudi. Katoličanov je 27.086, protestantov 1499, židov 214, drugi so raznih veroizpovedanj in brez konfesije. Po občevalnem jeziku je 1166 vojakov-Slovencev; magistratovci so našli le 595 civilnih Slovencev. Kako so šteli, je že znano.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca junija K 94-526-19.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znank se ne odgovarja.